

۲۵۶

شماره چاپ

۲۲۰

شماره ثبت

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره یازدهم - سال اول

تاریخ چاپ ۱۳۹۹/۷/۳۰

یک شوری

طرح اصلاح مواد (۷۰۵) تا (۷۱۱) کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی

کمیسیون‌های ارجاعی

اصلی: قضائی و حقوقی

فرعی: -

معاونت قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً طرح ذیل که به امضای ۳۶ نفر از نمایندگان رسیده است، جهت طی مراحل قانونی تقدیم می‌شود.

مقدمه (دلایل توجیهی):

پدیده شوم قمار، بخت آزمایی و شرط‌بندی از قرن‌ها پیش همواره به عنوان یک معضل اجتماعی و اقتصادی مطرح بوده است و با تحریک حس طمع‌ورزی و بلندپروازی انسان، به ویژه جوانان بسیاری که به گمان خود می‌خواهند راه صد ساله را یک شبه طی نمایند را در این بلای خانمان سوز گرفتار می‌کند. به همین لحاظ از صدر اسلام، شرع مقدس در کنار تحریم مسکرات و بت پرستی، قماربازی و شرط بندی به عنوان «اعمال شیطانی» تقبیح و تحریم شده و خداوند متعال در قرآن کریم صراحتاً مومنان را به اجتناب از آن امر نموده است. (یا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ) «۹۰» ای کسانی که ایمان آورده‌اید! همانا شراب و قمار و بت‌ها و قرع‌اندختن (شرط‌بندی)، پلید و ازکارهای شیطان است، پس از آنها بپرهیزید، تا رستگار شوید).

براین اساس در قوانین کیفری جمهوری اسلامی ایران نیز، به موجب مواد (۷۰۵) تا (۷۱۱)، موضوع قماربازی، خرید و فروش آلات قمار، دایر کردن قمارخانه و هرگونه مساعدت و معاونت در ارتکاب این افعال را جرم‌انگاری نموده است. اما امروزه با پیشرفت تکنولوژی و فناوری‌های نوین ارتباطی، این جرایم نیز از اشکال سنتی خود در قالب آلات قمار خارج شده و در فضای مجازی با سامانه‌های رایانه‌ای شبیه‌سازی شده است به نحوی که بسیار متنوع و سهل‌الوصول‌تر از قمار سنتی، بدون نیاز به مکان مشخص و محدودیت‌های جغرافیایی، در سطح بسیارگسترده‌تری اقشار مختلف جامعه و به ویژه جوانان را اسیر این سوداگری و فعالیت شیطانی نموده است و علاوه بر ورود آسیب‌های کلان اقتصادی، موجب از هم‌گسیختگی و فروپاشی خانواده‌ها و بروز یک پدیده شوم فرهنگی شده است. قانون فعلی درخصوص «قماربازی آنلاین» ابهام دارد و از سوی دیگر درخصوص «شرط‌بندی» و «بخت‌آزمایی» که هر کدام علی‌رغم مشابهت‌ها، تفاوت‌های ماهوی دارند نیز جرم‌انگاری نشده است. علاوه بر این قرائنی نظیر عبارت «مکان» بر انواع سنتی این جرائم دلالت دارد و این موارد در کنار خفیف بودن مجازات موجب شده است، ایران به کشوری مستعد برای رشد انواع قمارخانه‌های آنلاین و مجازی تبدیل شود به نحوی که گردش مالی این فعالیت نامشروع در کشور به دهها هزار میلیارد تومان بالغ شده و با خروج عواید آن از کشور، علاوه بر معضلات فرهنگی و صدمات اقتصادی فردی آن، به یکی از عوامل پنهان «اخلال در نظام اقتصادی کشور» نیز تبدیل شود.

خلأ قانونی و ناکارآمدی قوانین فعلی موجب شده است این فعالیت نامشروع، به صورت حرفه‌ای و سازمان یافته تبدیل شود و باندهای بزرگ مجرمانه با ایجاد گروه‌های مختلف تبلیغاتی و استخدام و بکارگیری اشخاص تأثیرگذار و مشهور فضای مجازی (سلبریتی) به خارج از کشور از هر ابزاری برای گسترش دامنه فریبکارانه خود استفاده نموده و هر روز شهروندان بیشتری را در این دام مهلك گرفتار می‌کنند. لذا ضرورت دارد با اصلاح مواد قانونی مربوطه و تعریف و جرم‌انگاری شیوه‌ها و صورت‌های جدید آن و پیش‌بینی مجازات متناسب و بازدارند، بستر قانونی لازم برای مقابله و مبارزه همه جانبه با این پدیده شوم و خانمان سوز فراهم شود. بنابراین طرح ذیل تقدیم می‌شود:

رضا تقی پور انوری - علی علی زاده - مجتبی یوسفی - سید جواد حسینی کیا - لطف اله سیاهکلی - روح اله ایزدخواه - احمد محرم زاده یخفروزان - محمد صالح جوکار - مهدی عسگری - محمد تقی نقد علی - پرویز اوسطی - بهروز محبی نجم آبادی - سلمان اسحاقی - علی اصغر عنابستانی - محمد حسین فرهنگی - سید علی یزدی خواه - مهدی سعادت‌ییشه‌سری - رضا آریان پور - علی اکبر کریمی - سید مصطفی آقامیر سلیم - سید محمد رضا میر تاج الدینی - علی خضریان - احمد مرادی - سید نظام الدین موسوی - سید موسی موسوی - نصراله پژمان فر - انور حبیب زاده بوکانی - محمد باقری - کیوان مرادیان کوچکسرائی - حسن نوروزی - بهزاد رحیمی - روح اله نجابت - محمد مهدی زاهدی - سید کاظم دلخوش اباتری - جواد نیک‌بین - کمال حسین پور

عنوان طرح:

اصلاح مواد (۷۰۵) تا (۷۱۱) کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی

ماده واحده- مواد (۷۰۵) تا (۷۱۱) قانون مجازات اسلامی بخش تعزیرات به شرح مواد زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۷۰۵- هرکس به هر نحوی اعم از رایانه‌ای یا غیررایانه‌ای مرتکب قمار بازی یا شرط‌بندی شود یا در بخت‌آزمایی شرکت نماید، علاوه بر ضبط اموال حاصل از جرم، به جزای نقدی درجه شش یا جزای نقدی معادل ارزش عواید مذکور هر کدام بیشتر باشد محکوم می‌شود.

تبصره ۱- قمار عبارت است از هر نوع بازی با هر وسیله‌ای که طبق قواعد ویژه آن بازی، بازنده یا بازندگان ملزم به پرداخت وجه، مال، منفعت، خدمت یا امتیاز مالی به صورت مستقیم یا غیرمستقیم به برنده یا برندگان باشد.

تبصره ۲- شرط‌بندی عبارت است از هر نوع توافق میان دو یا چند شخص در خصوص پیش‌بینی وقوع امری خاص، که بازنده یا بازندگان ملزم به پرداخت وجه، مال، منفعت، خدمت یا امتیاز مالی به صورت مستقیم یا غیرمستقیم به برنده یا برندگان باشد. منظور از برنده شخصی است که پیش‌بینی او درباره واقعه خاص محقق شده باشد. شرط‌بندی بین اشخاص شرکت‌کننده در مسابقات سوارکاری، تیراندازی و شمشیربازی بر روی نتایج آن مسابقات مشمول مجازات این ماده نیست.

تبصره ۳- بخت‌آزمایی عبارت است از هر نوع توافق میان دو یا چند شخص در خصوص انجام قرعه‌کشی یا هر اقدام مبتنی بر شانس یا انتخاب تصادفی که در نتیجه آن کل یا بخشی از وجه، مال، منفعت، خدمت یا امتیاز مالی پرداخت شده یا در تعهد پرداخت قرار گرفته شرکت‌کنندگان به صورت مستقیم یا غیرمستقیم به یک یا چند نفر از شرکت‌کنندگان که بر مبنای قواعد آن بخت‌آزمایی برنده محسوب می‌شوند، پرداخت شود.

تبصره ۴- چنانچه اقدامات موضوع این ماده تحت پوشش امور خیریه یا خدماتی یا فروش کالا و امثال آن صورت پذیرد به گونه‌ای که اقدامات پوششی انجام شده عرفاً مقصود اصلی برگزارکننده یا غالب شرکت‌کنندگان نباشد، مرتکب به مجازات‌های مقرر در این ماده محکوم خواهد شد.

تبصره ۵- مرتکب در مواردی که عواید حاصل از جرم وی کمتر از جزای نقدی درجه شش باشد، می‌تواند برای یک بار از طریق همکاری مؤثر با مراجع قضایی و انتظامی، از تخفیف مجازات، معافیت کیفر یا بایگانی پرونده برخوردار شود.

تبصره ۶- هرگاه اقدامات فوق به عنوان حرفه یا سردستگی یک گروه مجرمانه سازمان‌یافته باشد، مرتکب علاوه بر ضبط عواید حاصل از قمار، شرط‌بندی یا بخت‌آزمایی به

حبس درجه شش و جزای نقدی درجه پنج یا معادل دو برابر ارزش عواید مذکور، هرکدام بیشتر باشد محکوم می‌شود.

ماده ۷۰۶- هر کس اقدام به دایر یا اداره کردن مکان یا هر نوع سامانه رایانه‌ای برای قمار یا شرط بندی یا برگزاری بخت آزمایی نماید به حبس و جزای نقدی درجه پنج محکوم خواهد شد و چنانچه برای این کار یا از این طریق وجه، مال، منفعت، خدمت یا امتیاز مالی به دست آورده باشد، علاوه بر مجازات فوق و ضبط مال، به جزای نقدی معادل دو برابر عواید مذکور نیز محکوم خواهد شد.

تبصره- هرکس اقدامات فوق را به عنوان حرفه یا سردهسته یک گروه مجرمانه سازمان یافته انجام داده باشد یا ارزش یا اعتبار وجوه، اموال، اسناد، حواله جات، قبوض، اوراق بهادار، مفاصحساب یا وسایل پرداخت مثل چک یا کارت های بانکی که در اثر ارتکاب اعمال فوق دریافت یا نگهداری کرده است بیش از ده میلیارد ریال باشد، در صورتی که رفتار او مشمول عنوان افساد فی الارض یا اخلال در نظام اقتصادی نباشد، علاوه بر ضبط اموال ناشی از جرم، به حبس درجه چهار و جزای نقدی معادل دو برابر ارزش اموال مذکور محکوم خواهد شد.

ماده ۷۰۷- هرکس اقدام به تولید، معامله، حمل یا نگهداری، در معرض فروش قرار دادن یا ارائه ابزار قمار به دیگری نماید به جزای نقدی درجه شش یا جزای نقدی معادل ارزش عواید مذکور هر کدام بیشتر باشد محکوم می‌شود.

تبصره ۱- وارد کردن آلات و وسایل مخصوص قمار به کشور مشمول حکم قاچاق کالای ممنوع است.

تبصره ۲- در تمامی موارد مذکور در مواد فوق، ابزار قمار و ابزاری که منحصراً برای شرط بندی یا بخت آزمایی به کار می رود معدوم خواهد شد، مگر آنکه منفعت مشروعی داشته باشد که در این صورت ضبط خواهد شد.

ماده ۷۰۸- هرکس قمار بازی، شرط بندی یا بخت آزمایی را تبلیغ یا ترویج یا اشخاص را به هر نحوی به شرکت در این اقدامات تشویق یا دعوت نماید، به حبس و جزای نقدی درجه ۷ محکوم خواهد شد و چنانچه برای این کار یا از این طریق وجه، مال، منفعت، خدمت یا امتیاز مالی به دست آورده باشد، علاوه بر مجازات فوق و ضبط عواید حاصل از جرم به جزای نقدی معادل دو برابر عواید مذکور محکوم خواهد شد.

تبصره- هر کس در قمارخانه قبول خدمت کند یا به نحوی از انحاء با دایرکننده یا اداره کننده آن کمک نماید یا با انجام اقداماتی از قبیل ساخت، طراحی نگهداری، پشتیبانی یا راه اندازی هر نوع پایگاه یا سامانه در تأسیس، اداره یا دایرکردن قمارخانه، مرکز شرط بندی و بخت آزمایی مساعدت و همکاری نماید به حبس یا جزای نقدی درجه شش محکوم می‌شود.

ماده ۷۰۹- هرگاه یکی از ضابطین دادگستری و سایر مأمورین صلاحیت دار از وقوع جرایم موضوع مواد (۷۰۴) تا (۷۰۸) مطلع شود و مراتب را به مقامات ذی صلاح اطلاع ندهد

یا برخلاف واقع گزارش کند، جز در مواردی که رفتار وی مشمول عنوان ارتشاء است، علاوه بر انفصال موقت از شش ماه تا دو سال به حبس یا جزای نقدی درجه شش محکوم می‌شود. ماده ۷۱۰- هر یک از ارائه‌دهندگان خدمات ارتباطی یا خدمات پرداخت یا عملیات بانکداری الکترونیکی که از وقوع جرائم فوق در بستر خدمات ارائه‌شده از سوی آنها مطلع شوند، مکلفند مراتب را فوراً به مراجع قضائی اطلاع دهند، در غیر این صورت علاوه بر ضبط عواید ناشی از جرم به جزای نقدی درجه سه و در صورت تکرار به جزای نقدی درجه دو و در مرتبه سوم به تعطیلی از یک تا سه سال محکوم خواهند شد.

ماده ۷۱۱- جرایم موضوع تبصره (۶) ماده (۷۰۵) و ماده (۷۰۶) جرائم اقتصادی محسوب می‌شوند و دادگاه با توجه به نوع جرم ارتكابی مرتکبان را برای بار نخست به شش ماه تا دو سال و در صورت تکرار به مدت دو تا پنج سال از یک یا چند خدمت ارتباطی و فناوری اطلاعات، از قبیل اینترنت، تلفن همراه، أخذ نام دامنه مرتبه بالای کشوری، خدمات پرداخت، خدمات بانکداری الکترونیکی، داشتن دسته چک یا اصدار اسناد تجارتي محروم می‌کند. قاضی اجرای احکام مکلف است مطابق حکم دادگاه فهرست این اشخاص را برای ابلاغ به ارائه‌دهندگان خدمات مذکور، از قبیل بانک مرکزی، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، مرکز ثبت نام دامنه، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و وزارت صنعت، معدن و تجارت ارائه کند. عدم اجرای حکم مذکور، حسب مورد مستوجب مجازات مقرر در مواد (۷۱۰) یا (۵۷۶) قانون مجازات اسلامی بخش تعزیرات خواهد بود.

هیأت‌رئسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح

قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین در مورد طرح اصلاح مواد ۷۰۵ تا ۷۱۱

کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی تقدیم می‌شود.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌شود:

۱- سابقه تقدیم:

ماده ۱۳۰- قبلاً تقدیم نشده است.

- قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در مجلس / کمیسیون (موضوع اصل ۸۵ قانون اساسی) رد شده و اینک:

با تغییر اساسی با تقاضای کتبی ۵۰ نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس)

پیش از انقضاء شش ماه بدون تغییر اساسی

با انقضاء شش ماه با تقاضای کتبی کمتر از ۵۰ نفر از نمایندگان

مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس می‌باشد.

نمی‌باشد.

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

رعایت شده است.

در طرح تقدیمی آیین‌نگارش قانونی و ویرایش ادبی رعایت شده است. (با اعمال نظر کارشناسی)

رعایت نشده است، دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

۳- از نظر آیین‌نامه داخلی مجلس (شکلی):

الف- ماده ۱۲۷-

اول- حداقل امضاء لازم (۱۵ نفر) دارد.

ندارد.

دوم- موضوع و عنوان مشخص دارد.

ندارد.

سوم- دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه دارد.

ندارد.

چهارم- موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان دارد.

ندارد.

ب- ماده ۱۳۸- طرح تقدیمی دارای یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان ماده واحد مواجه با ایراد نمی‌باشد. بیش از یک موضوع مواد متعدد می‌باشد.

۴- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:

اول: از نظر قانون اساسی:

طرح تقدیمی با قانون اساسی بطور کلی مغایرت ندارد.

دارد، اصل/اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

دوم: از نظر سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز:

طرح تقدیمی با سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز مغایرت ندارد.

دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

سوم: از نظر قانون برنامه:

طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ندارد.

دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

چهارم: از نظر آیین نامه داخلی مجلس (ماهوی)؛

الف- ماده ۱۴۰- رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شده است.
 نشده است، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

ب- ماده ۱۸۱- موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب نمی شود و نیاز به $\frac{2}{3}$ رأی نمایندگان ندارد.
 می شود $\frac{3}{4}$ دارد.

تعداد یک برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیرکل تدوین قوانین

۵- طرح تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند (۵) اصل (۱۵۶) قانون اساسی مغایرت ندارد.
 دارد.

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه

ضمیمه نظر اداره کل تدوین قوانین

بیان مستندات و دلایل مغایرت:

- در رابطه با طرح تقدیمی آیین نگارش قانونی و ویرایش ادبی:
- عنوان طرح به «اصلاح موادی از کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی» اصلاح شود.
 - طرح دارای موضوعات متعدد بوده و ارائه آن در قالب ماده واحده مغایر ماده ۱۳۸ آیین نامه داخلی مجلس می‌باشد.
 - در ماده ۷۰۵
الف- عبارت «ماده ۷۰۵ قانون به شرح زیر اصلاح و شش تبصره به آن الحاق می‌شود:» اضافه شود.
ب- در صدر ماده عبارت «اعم از رایانه‌ای و غیر رایانه‌ای» این‌طور به ذهن متبادر می‌شود که جرائم مذکور فقط در این دو قالب قابل ارتکاب است در حالی که این جرائم در اشکال مختلف دیگر نیز قابلیت ارتکاب را دارد.
 - باتوجه به اینکه جرائم مذکور در کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی براساس درجات موضوع ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ تنظیم نشده است، جهت رعایت سیاق قانون مناسب است مجازات‌های مذکور در این طرح نیز براساس سایر مواد تعریف و تنظیم شود.
 - عبارت «ماده ۷۰۶ قانون به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به آن الحاق می‌شود:» به صدر ماده ۷۰۶ اضافه شود.
 - عبارت «ماده ۷۰۷ قانون به شرح زیر اصلاح و دو تبصره به آن الحاق می‌شود:» به صدر ماده ۷۰۷ اضافه شود.
 - در تبصره ۱ ماده ۷۰۷ بعد از کلمه «وارد» کلمه «صادر» اضافه شود.
 - عبارت «ماده ۷۰۸ قانون به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به آن الحاق می‌شود:» به صدر ماده ۷۰۸ اضافه شود.
 - در ماده ۷۰۸ مجازات در نظر گرفته شده برای معاونت و مساعدت در ارتکاب جرم از مجازات منظور شده برای مباشر جرم سنگین‌تر است، در حالی که در قواعد و اصول حقوق جزا مجازات مباشر بیشتر از مجازات معاون جرم است.
 - عبارت «ماده ۷۰۹ قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:» به صدر ماده ۷۰۹ اضافه شود.
 - در ماده ۷۰۹ عبارت «مواد ۷۰۴ تا ۷۰۸» باید به عبارت «مواد ۷۰۵ تا ۷۰۸» اصلاح شود.
 - عبارت «ماده ۷۱۰ قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:» به صدر ماده ۷۱۰ اضافه شود.
 - عبارت «ماده ۷۱۱ قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:» به صدر ماده ۷۱۱ اضافه شود.
 - در ماده ۷۱۱ عبارت «قانون مجازات اسلامی بخش تعزیرات» زائد است.

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌شود:

۱- در اجرای بند (۱):

الف- در خصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض وجود ندارد.
 وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می‌شود.

ب- در خصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط وجود ندارد.
 وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می‌شود.

۲- در اجرای بند (۳):

با عنایت به بررسی‌های به عمل آمده قانونگذاری در این موضوع لازم است.
 لازم نیست.

تعداد برگ سوابق قانونی و نظر اداره کل به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین